

SECURE_U: Finansowanie wspólnej obrony w wielopoziomowych systemach politycznych

Kierownik projektu: Tomasz P. Woźniakowski

Popularnonaukowe streszczenie projektu

W jaki sposób unie państw, takie jak Unia Europejska, radzą sobie z pozyskiwaniem środków finansowych i obroną? Historia pokazuje, że te dwa zagadnienia – finanse i obrona – są ze sobą ściśle powiązane. W ciągu pierwszych 150 lat istnienia Stanów Zjednoczonych większość wydatków federalnych nie była przeznaczana na gospodarkę, ale na wspólną obronę. Zrozumienie tego związku ma kluczowe znaczenie dla analizy długoterminowej stabilności każdego związku państw. Dzisiaj Europa stoi przed podobnymi wyzwaniami. Wojna Rosji z Ukrainą i bardziej niepewna rola Stanów Zjednoczonych w systemie globalnego bezpieczeństwa ożywiły debaty na temat zdolności Europy do obrony. Jednocześnie wsparcie finansowe dla Ukrainy i spłata funduszu odbudowy UE po pandemii Covid-19 ujawniły, że Europa potrzebuje również silniejszych narzędzi finansowych, aby skutecznie reagować na kryzysy. Jednak nadal nie rozumiemy w pełni, w jaki sposób zdolności finansowe i militarne rozwijają się razem – ani w jakich warunkach odnoszą sukces lub ponoszą porażkę. Ten brak zrozumienia może ograniczać zdolność decydentów do wzmacniania bezpieczeństwa i stabilności UE.

SECURE_U zajmuje się tą luką, badając historyczny i porównawczy rozwój zdolności fiskalnych (pozyskiwanie środków finansowych) i wojskowych (obrona) w sojuszach państw. Skupia się na trzech przypadkach: Stanach Zjednoczonych, Jugosławii i Unii Europejskiej. Badania dotyczą tego, kiedy, dlaczego i w jaki sposób sojusze państw budują zdolności fiskalne i wojskowe.

Główna hipoteza zakłada, że zdolności (*capacities*) te powstają w odpowiedzi na zagrożenia: zdolności finansowe często rozwijają się w reakcji na kryzysy wewnętrzne, takie jak niestabilność gospodarcza lub fragmentacja polityczna, natomiast zdolności wojskowe są zazwyczaj wywoływane przez zagrożenia zewnętrzne, takie jak wojna lub zagrożenia terytorialne. Projekt ma na celu odkrycie warunków, które pozwalają związkom państw przetrwać, wzmocnić się i skutecznie koordynować działania finansowe i wojskowe. Oczekiwane wyniki mają charakter zarówno naukowy, jak i praktyczny: badania dostarczą nowych informacji na temat ekonomii politycznej związków, będą stanowić podstawę szerszej debaty na temat zdolności państwowych i federalizmu oraz zapewnią decydentom oparte na dowodach wskazówki dotyczące tego, w jaki sposób Europa może zwiększyć swoje bezpieczeństwo i stabilność w szybko zmieniającym się świecie.